

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մաթեմատիկայի և ինֆորմատիկայի ամբիոն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Օհանյան Հ.Հ.

Արձանագրություն № 3

«14» սեպտեմբեր 2023 թ.

ՄԻ/Բ-001 ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԱՆԱԼԻԶ- 1 ԴԱՍՐՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.04.6 Ֆիզիկա

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Մաթեմատիկայի և ինֆորմատիկայի

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ առկա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա 1/1

Դասախոս(ներ)՝ Կոռյան Ռ.

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ_

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	3
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	4
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, բղյունքների ամփոփման ձևերը	4
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	5
8.	Դասավանդման մեթոդներ.	6
9.	Ուսումնառության մեթոդները	6
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	7
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.	8
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.	9
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.	9
12.2.	Գործնական աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.	11
12.3.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	14
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.	16
14.	Գնահատում.	17
14.1	Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներ.	17
14.2.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.	17
14.3.	Հարցաշար.	18
14.4.	Գնահատման չափանիշներ.	21
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.	22

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Մաթեմատիկական անալիզ-1» դասընթացը կարևորվում մաթեմատիկայի բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **«011401.04.6 Ֆիզիկա»** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «**Շնորհանույր մասնագիտական կրթամասում**»:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Ծանոթացնել սահմանների տեսությանը, մեկ փոփոխական ֆունկցիայի անընդհատության և ածանցյալի գաղափարին և դրանց կիրառություններին: ձևավորել ուսանողների մոտ դիֆերենցիալ հաշվի բոլոր բաժինների խնդիրների լուծման կարողություն,
- ձևավորել ուսանողների մոտ խնդիրների լուծման ընթացքում տեսական գիտելիքների կիրառելու հմտություններ

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- **Ծանոթացնել.**
  - ✓ սահմանների տեսության, դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական հասկացությունների սահմանումներին, դրանց հատկություններին, ուսումնասիրման մեթոդներին
  - ✓ սահմանների տեսության և դիֆերենցիալ հաշվի կարևորագույն լեմմաներին, թեորեմներին և դրանց ապացույցներին
- **Բացատրել.**
  - ✓ խնդիրների լուծման ընթացքում տեսական հիմնարար գիտելիք ունենալու կարևորությունը
  - ✓ սահմանների, հաշվման, ֆունկցիաների ածանցման, հետազոտման և դրանց գրաֆիկների կառուցման նրբությունները
- **Սովորեցնել** ուսանողներին **հետազոտել և վերլուծել** խնդրի դրվածքը՝ գտնելով լուծման ճիշտ և արդյունավետ եղանակը:
- **Ամրապնդել** ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները խնդիրների լուծման միջոցով:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.

«Մաթեմատիկական անալիզ-1» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է «Հանրահաշիվ և մաթեմատիկական անալիզի տարրեր» առակայի դպրոցի մակարդակով ուսանողների տեսական գիտելիքների և գործնական հմտությունների առկայությունը:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունքները².

«Մաթեմատիկական անալիզ-1» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

4.1. Ուսանողը կիմանա.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Մեկ փոփոխականի ֆունկցիաների հաշվի հիմնական թեորեմները
 Կհասկանա այդ թեորեմների կապը, ֆունկցիայի անընդհատության և
 ածանցյալների գաղափարների էությունները

4.2. Ուսանողը կտիրապետի.

- ✓ հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների հաշվման եղանակներին
- ✓ բարդ ֆունկցիայի ածանցման և դիֆերենցման կանոններին
- ✓ ֆունկցիաների գրաֆիկների կառուցման առանձնահատկություններին

4.3. Ուսանողը կկարողանա.

- Կկարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել կոնկրետ բնույթ կրող հարցերի վերլուծության, խնդիրների լուծման համար:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Մաթեմատիկական անալիզ-1» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել հետագա մասնագիտական գործունեության ընթացքում աշխատելու ժամանակ, նաև մագիստրատուրայում կրթությունը շարունակելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	6կրեդիտ/180 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	40	
Գործնական աշխատանք	40	
Ինքնուրույն աշխատանք	100	
Ընդամենը	180	
Ստուգման ձևը	քննություն	

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- ✓ **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ դասընթացի վերաբերյալ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- ✓ **Գործնական աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Գործնական աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու խնդիրների լուծման մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման հմտություններ: Գործնական աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և խնդիրների լուծման մեթոդալոգիան: Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը վերլուծում է խնդրի դրվածքը, առանձնահատկությունները, վերլուծության արդյունքների հիման վրա կազմում է խնդրի լուծման ալգորիթմը, ներկայացնում լուծումը:
- ✓ **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության: Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵
  - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար (ըստ համապատասխան թեմաների տրված խնդիրների դրվածքների և առանձնահատկությունների վերլուծություն, խնդիրների լուծման և ստացված արդյունքների գրանցում) և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կողմից:

8. Դասավանդման մեթոդներներն են՝⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական և խմբային, ուսուցում գործողությամբ (action learning):
9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, վերլուծություն, եզրակացության ներկայացում:

---

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների		
		դասխատություն	գործնական աշխատանք	մեկնումներ և ձրոտումներ
1.	Թվային բազմությունների եզրեր և նրանց հատկությունները:	8	8	
2.	Հաջորդականության սահման, նրա հատկությունները	8	8	
3.	Ֆունկցիայի սահման,, անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններ	8	8	
4.	Ածանցյալ, դիֆերենցիալ, դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները և նրանց հատկությունները	8	8	
5.	Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:	8	8	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		40	40	100

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Фихтенгольц Г. М. Основы математического анализа, т. I, 14-е изд., стер. , Санкт-Петербург, Издательство Лань, 2022г., 444с. .	2022
2.	Демидович Б. П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу, 24-е изд., стер., Санкт-Петербург, Издательство "Лань", 2022 г. 624с.	2022
3.	Վ. Խ. Մուսոյան Մաթեմատիկական անալիզ Մաս I, Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2018, 340 էջ	2018

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

4.	Берман Г. Н. Сборник задач по курсу математического анализа, 10-е изд., стер. Санкт-Петербург, Издательство Лань, 2022г., 492с.	2022
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Фихтенгольц Г. М. Курс дифференциального и интегрального исчисления, т.І, ІІ, ІІІ; 1969г.	1969
2.	Ильин В. А., Садовничий В. А., Сендов Бл. Х. Математический анализ, 1985г.	1985
3.	Кудрявцев Л. Д. Курс математического анализа, т. І, ІІ; 1981г	1981
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://math.uchicago.edu/	09.09.2022
2.	http://publish.sutd.ru/e_books/mat_analyse_2013/glava/vvedenie.html	09.09.2022

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Թվային բազմությունների եզրեր և նրանց հատկությունները:	Թվային բազմությունների եզրեր և նրանց հատկությունները:	8	ՊԳ 1, 3 ԼԳ 1,2,3
2.	Հաջորդականության սահման, նրա հատկությունները	Հաջորդականության սահման, նրա հատկությունները	8	ՊԳ 1, 3 ԼԳ 1,2,3
3.	Ֆունկցիայի սահման,, անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններ	Ֆունկցիայի սահման,, անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններ	8	
4.	Ածանցյալ, դիֆերենցիալ, դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները և նրանց հատկությունները	Ածանցյալ, դիֆերենցիալ, դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները և նրանց հատկությունները	8	ՊԳ 1, 3 ԼԳ 1,2,3
5.	Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:	Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:	8	ՊԳ 1, 3 ԼԳ 1,2,3

12.2. Գործնական աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Թվային բազմությունների եզրեր և նրանց հատկությունները:	Թվային բազմությունների եզրեր և նրանց հատկությունները:	8	Տնային աշխատանքների կատարման արդյունքների ստուգում, դասապրոցեսի ընթացքում ցուցաբերած ակտիվություն:	ՊԳ 1, 2, 4 ԼԳ 1
2.	Հաջորդականության սահման, նրա հատկությունները	Հաջորդականության սահման, նրա հատկությունները	8	Տնային աշխատանքների կատարման արդյունքների ստուգում, դասապրոցեսի ընթացքում ցուցաբերած ակտիվություն:	ՊԳ 1, 3, 4, 6, 7 ԼԳ 1, 3
3.	Ֆունկցիայի սահման,, անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններ	Ֆունկցիայի սահման,, անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններ	8	Տնային աշխատանքների կատարման արդյունքների ստուգում, դասապրոցեսի ընթացքում ցուցաբերած ակտիվություն:	ՊԳ 3, 4, 5, 7 ԼԳ 2, 3, 4 ԷԱ 1, 2, 3, 4, 5, 7
4.	Ածանցյալ, դիֆերենցիալ, դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները և նրանց հատկությունները	Ածանցյալ, դիֆերենցիալ, դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները և նրանց հատկությունները	8	Տնային աշխատանքների կատարման արդյունքների ստուգում, դասապրոցեսի ընթացքում ցուցաբերած ակտիվություն:	ՊԳ 3, 4, 5, 6, 7 ԼԳ 2, 3, 4 ԷԱ 1, 2, 3, 4, 5, 7
5.	Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:	Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:	8	Տնային աշխատանքների կատարման արդյունքների ստուգում, դասապրոցեսի ընթացքում ցուցաբերած ակտիվություն:	ՊԳ 3, 4, 5, 6, 7 ԼԳ 2, 3, 4 ԷԱ 1, 2, 3, 4, 5, 7

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնասիրողական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
1.	Իրական թվերի ներմուծումը Դեդեկինդի հատույթների միջոցով:	1.Թվաբանական գործողություններ իրական թվերի հետ: 2.Իրական ցուցիչով աստիճան	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1 ԷԱ 1,2
2.	Թվային բազմությունների եզրեր:	1.Խնդիրներ թվային բազմությունների եզրերի վերաբերյալ:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1 ԷԱ 1,2
3.	Հաջորդականություններ: Մաթեմատիկական ինդուկցիայի մեթոդը:	1. Հավասարությունների և անհավասարությունների ապացուցում մաթեմատիկական ինդուկցիայի մեթոդով: 2. Թեորեմների ապացուցում մաթ. ինդուկցիայի մեթոդով:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2
4.	Հաջորդականության սահման:	1. Սահմանի հաշվում սահմանման միջոցով: 2. Անվերջ փոքր և անվերջ մեծ մեծություններ:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
5.	Ֆունկցիայի սահման:	1. Ֆունկցիաների սահմանների հաշվում: 2. Միակողմանի սահմաններ:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6.	Հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանի հատկությունները:	1. Անորոշությունների բերումը մի տեսակից մյուսին: 2. Սահմանային անցման հատկության կիրառություններ:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
7.	Մոնոտոն հաջորդականության սահմանը:	1. Մոնոտոն հաջորդականությունների սահմանի գոյության ապացուցում և սահմանի հաշվում: 2. e թվի մոտավոր հաշվումը:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 2 ԼԳ 1,2
8.	Կոշիի զուգամիտության սկզմունքը:	Կոշիի զուգամիտության սկզբունքի ապացույցը ֆունկցիայի դեպքում:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,3 ԷԱ 1, 2
9.	Ֆունկցիայի անընդհատություն:	1. Տարրական ֆունկցիաների անընդհատության ուսումնասիրումը: 2. Խնդիրների ֆունկցիայի անընդհատության ուսումնասիրման և խզումների դասակարգման վերաբերյալ:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
10.	Անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները:	Անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններին վերաբերվող հակաօրինակների կառուցում:	Աշխատանքային տետր	13 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
11.	Հավասարաչափ անընդհատություն:	Հակաօրինակների կառուցում:	Աշխատանքային տետր	18 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
12.	Ֆունկցիայի ածանցյալ:	1. Բարդ ֆունկցիայի ածանցյալ: 2. Միակողմանի ածանցյալ: 3. Անվերջ ածանցյալներ:	Աշխատանքային տետր	18 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2

13.	Ֆունկցիայի դիֆերենցիալ:	1. Ֆունկցիայի դիֆերենցիալի միջոցով մոտավոր հաշվման բանաձևեր 2. Լեյբնիցի բանաձևի արտաձումբ:	Աշխատանքային տետր	18 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
14.	Միջին արժեքների վերաբերյալ թեորեմներ:	Հակաօրինակների կառուցում	Աշխատանքային տետր	18 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2
15.	Թեյլորի բանաձևը:	Մոտավոր բանաձևեր	Աշխատանքային տետր	18 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 Գ 2
16.	Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:	Ֆունկցիաների հետազոտում և գրաֆիկների կառուցում:	Աշխատանքային տետր	18 շաբաթ	Աշխատանքային տետրի ստուգում, քննարկում	ՊԳ 1,2,3 ԷԱ 1, 2 ԼԳ 2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան	Դասախոսությունների և գործնական աշխատանքների համար սովորական լսարաններ, երբեմն պրոեկտորներով և էլեկտրոնային դաստախոսակներով համալրված լսարաններ
Մարքեր, սարքավորումներ	Երբեմն պրոեկտոր, էլեկտրոնային դաստախոսակ
Մասնագիտական գրականություն	ՎՊՀ-ի գրադարանը, այդ թվում նաև էլեկտրոնային ռեսուրսները

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են.

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ (գրավոր եղանակով կազմակերպված 2 ընթացիկ քննություններ, յուրաքանչյուրն՝ գնահատվող առավելագույնը 20 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 40 միավոր):

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացի արդյունարար միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման արանձին բաղադրիչներով վաստակած միավորների գումար¹⁵, այսինքն՝ ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Իռացիոնալ թվեր, իրական թվեր:
2. Իրական թվերի բազմության կարգավորումը:
3. Դեդեկինդի թեորեմը
4. Թվային բազմությունների եզրեր:
5. Հաջորդականության սահմանի սահմանումը:
6. Անվերջ փոքր և անվերջ մեծ մեծություններ:
7. Ֆունկցիայի սահմանի առաջին սահմանումը:
8. Ֆունկցիայի սահմանի երկրորդ սահմանումը:
9. Առաջին նշանավոր սահմանը:
10. Միակողմանի սահմաններ:
11. Հաջորդականության սահմանի հատկությունները
12. Ֆունկցիայի սահմանի հատկությունները:
13. Սահմանային անցում հավասարություններում և անհավասարություններում:
14. Լեմմաներ անվերջ փոքրերի վերաբերյալ:
15. Թվաբանական գործողություններ փոփոխականների հետ:
16. Անորոշություններ:
17. Մոնոտոն հաջորդականության սահմանը:
18. Ներդրված միջակայքերի լեմման:
19. e թիվը:
20. Ենթահաջորդականություններ:
21. Կոշիի զուգամիտության սկզբունքը հաջորդականության համար:
22. Կոշիի զուգամիտության սկզբունքը ֆունկցիայի համար:
23. Կետում ֆունկցիայի անընդհատության սահմանումը:
24. Մոնոտոն ֆունկցիայի անընդհատությունը:
25. Գործողություններ անընդհատ ֆունկցիաների հետ:
26. Խզումների դասակարգումը:
27. Բոլցանո-Կոշիի առաջին թեորեմը:
28. Բոլցանո-Կոշիի երկրորդ թեորեմը:
29. Հակադարձ ֆունկցիայի գոյությունը:
30. Վայերշտրասսի առաջին թեորեմը:
31. Վայերշտրասսի երկրորդ թեորեմը:
32. Հավասարաչափ անընդհատություն:
33. Կանտորի թեորեմը:
34. Ֆունկցիայի ածանցյալի սահմանումը:
35. Ածանցյալի երկրաչափական իմաստը:
36. Հակադարձ ֆունկցիայի ածանցյալը:
37. Բարդ ֆունկցիայի ածանցյալը:
38. Հիմնական ֆունկցիաների ածանցյալները:
39. Ֆունկցիայի աճի բանաձևը:
40. Ածանցյալ հաշվելու հիմնական կանոնները:
41. Միակողմանի ածանցյալներ:
42. Դիֆերենցիալի սահմանումը:
43. Դիֆերենցիալի կապը ածանցյալի հետ:
44. Դիֆերենցման հիմնական կանոնները:
45. Դիֆերենցիալի ինվարիանտությունը:
46. Բարձր կարգի ածանցյալներ և դիֆերենցիալներ:

47. Ֆերմայի թեորեմ:
48. Ռոլլի թեորեմ:
49. Լագրանժի թեորեմ:
50. Կոշիի թեորեմ:
51. Թեյլորի բանաձևը բազմանդամի համար:
52. Կամայական ֆունկցիայի վերլուծությունը:
53. Մնացորդային անդամի տեսքը:
54. Ֆունկցիայի հաստատուն լինելու պայմանը:
55. Ֆունկցիայի մոնոտոնության պայմանը:
56. Ֆունկցիայի էքստրեմումները:
57. Ֆունկցիայի ուռուցիկություն, գոգավորություն:
58. Ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցում:
59. Լոպիտալի կանոնը:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)
Ընդգրկված թեմաները.

1. Իրական թվերի ներմուծումը Դեդեկինդի հատույթների միջոցով:
2. Թվային բազմությունների եզրեր:
3. Հաջորդականության սահման:
4. Ֆունկցիայի սահման:
5. Հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանի հատկությունները:
6. Մոնոտոն հաջորդականության սահմանը:
7. Կոշիի զուգամիտության սկզբունքը:
8. Ֆունկցիայի անընդհատություն:

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Իռացիոնալ թվեր, իրական թվեր:
2. Իրական թվերի բազմության կարգավորումը:
3. Դեդեկինդի թեորեմը
4. Թվային բազմությունների եզրեր:
5. Հաջորդականության սահմանի սահմանումը:
6. Անվերջ փոքր և անվերջ մեծ մեծություններ:
7. Ֆունկցիայի սահմանի առաջին սահմանումը:
8. Ֆունկցիայի սահմանի երկրորդ սահմանումը:
9. Առաջին նշանավոր սահմանը:
10. Միակողմանի սահմաններ:
11. Հաջորդականության սահմանի հատկությունները
12. Ֆունկցիայի սահմանի հատկությունները:
13. Սահմանային անցում հավասարություններում և անհավասարություններում:
14. Լեմմաներ անվերջ փոքրերի վերաբերյալ:
15. Թվաբանական գործողություններ փոփոխականների հետ:
16. Անորոշություններ:
17. Մոնոտոն հաջորդականության սահմանը:
18. Ներդրված միջակայքերի լեմման:
19. e թիվը:
20. Ենթահաջորդականություններ:
21. Կոշիի զուգամիտության սկզբունքը հաջորդականության համար:
22. Կոշիի զուգամիտության սկզբունքը ֆունկցիայի համար:
23. Կետում ֆունկցիայի անընդհատության սահմանումը:

24. Մոնոտոն ֆունկցիայի անընդհատությունը:
25. Գործողություններ անընդհատ ֆունկցիաների հետ:
26. Խզումների դասակարգումը:

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները:
2. Հավասարաչափ անընդհատություն:
3. Ֆունկցիայի ածանցյալ:
4. Ֆունկցիայի դիֆերենցիալ:
5. Միջին արժեքների վերաբերյալ թեորեմներ:
6. Թեյլորի բանաձևը:
7. Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:

▪ Ընդգրկված հարցեր.

1. Բոլցանո-Կոշիի առաջին թեորեմը:
2. Բոլցանո-Կոշիի երկրորդ թեորեմը:
3. Հակադարձ ֆունկցիայի գոյությունը:
4. Վայերշտրասսի առաջին թեորեմը:
5. Վայերշտրասսի երկրորդ թեորեմը:
6. Հավասարաչափ անընդհատություն:
7. Կանտորի թեորեմը:
8. Ֆունկցիայի ածանցյալի սահմանումը:
9. Ածանցյալի երկրաչափական իմաստը:
10. Հակադարձ ֆունկցիայի ածանցյալը:
11. Բարդ ֆունկցիայի ածանցյալը:
12. Հիմնական ֆունկցիաների ածանցյալները:
13. Ֆունկցիայի աճի բանաձևը:
14. Ածանցյալ հաշվելու հիմնական կանոնները:
15. Միակողմանի ածանցյալներ:
16. Դիֆերենցիալի սահմանումը:
17. Դիֆերենցիալի կապը ածանցյալի հետ:
18. Դիֆերենցման հիմնական կանոնները:
19. Դիֆերենցիալի ինվարիանտությունը:
20. Բարձր կարգի ածանցյալներ և դիֆերենցիալներ:
21. Ֆերմայի թեորեմ:
22. Ռոլլի թեորեմ:
23. Լագրանժի թեորեմ:
24. Կոշիի թեորեմ:
25. Թեյլորի բանաձևը բազմանդամի համար:
26. Կամայական ֆունկցիայի վերլուծությունը:
27. Մնացորդային անդամի տեսքը:
28. Ֆունկցիայի հաստատուն լինելու պայմանը:
29. Ֆունկցիայի մոնոտոնության պայմանը:
30. Ֆունկցիայի էքստրեմումները:
31. Ֆունկցիայի ուռուցիկություն, գոգավորություն:

- 32. Ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցում:
- 33. Լոպիտալի կանոնը:

14.4 Գնահատման չափանիշները¹⁶.

- Տեսական գիտելիքների գնահատման չափանիշները.
  - տեսական նյութի իմացություն՝ վերարտադրման մակարդակով,
  - առաջադրված հարցերի պատասխանի բովանդակություն, ներկայացման տրամաբանական հաջորդականություն, ամբողջություն, ճշտություն, սեփական տեսակետի հիմնավորման աստիճան,
  - տեսական նյութի յուրացման աստիճան՝ վարժությունների, գործնական խնդիրների լուծման համար կիրառման տեսանկյունից:
- Գործնական աշխատանքների գնահատման չափանիշները (**4 ստուգում, յուրաքանչյուրը գնահարվում է առավելագույնը 10 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 40 միավոր**).
  - հանձնարարության կատարում և կատարման որակ,
  - մասնակցություն լսարանային քննարկումներին,
  - խնդիրների լուծման ճիշտ և արդյունավետ մեթոդի ընտրություն
  - տեսական գիտելիքի վրա հիմնված լուծման մեկնաբանություն:
- Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատման չափանիշները (**2 ինքնուրույն աշխատանք, յուրաքանչյուրը գնահարվում է առավելագույնը 10 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 20 միավոր**).
  - ✓ խնդիրների լուծում և աշխատանքային տեսքում ներկայացում,
  - ✓ խնդիրների լուծման ընտրած մեթոդի հիմնավորում,
  - ✓ մասնագիտական հմտությունների մակարդակ,
  - ✓ խնդիրների լուծման և տեսական նյութի շարադրման ճշտություն

---

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.04.6 Ֆիզիկա

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/Բ-001 -«Մաթեմատիկական անալիզ-1»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառու-թյան տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	80	Դասախոսություն	40
			Գործնական աշխատանք	40
	Ինքնուրույն	100		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսանողներին փոխանցել գիտելիքներ դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական գաղափարների վերաբերյալ, ▪ ձևավորել ուսանողների մոտ դիֆերենցիալ հաշվի բոլոր բաժինների խնդիրների լուծման կարողություն, ▪ ձևավորել ուսանողների մոտ խնդիրների լուծման ընթացքում տեսական գիտելիքների կիրառելու հմտություններ 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գիտելիք.</p> <p>Կիմանա.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանի սահմանումներն ու հատկությունները ✓ Ֆունկցիայի անընդհատության սահմանումը, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները ✓ ածանցյալի և դիֆերենցիալի սահմանումները, դրանց կապն ու հատկությունները 			

	<p>Հմտություն</p> <p>Կտիրապետի.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների հաշվման եղանակներին ✓ բարդ ֆունկցիայի ածանցման և դիֆերենցման կանոններին ✓ ֆունկցիաների գրաֆիկների կառուցման առանձնահատկություններին <p>Կարողունակություն.</p> <p>Կկարողանա.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ հաշվել հաջորդականության և ֆունկցիայի սահման ✓ հետազոտել ֆունկցիաներ, կառուցել գրաֆիկներ
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Թվային բազմությունների եզրեր և նրանց հատկությունները: 2. Հաջորդականության սահման, նրա հատկությունները 3. Ֆունկցիայի սահման, անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկություններ 4. Ածանցյալ, դիֆերենցիալ, դիֆերենցելի ֆունկցիաների հատկությունները և նրանց հատկությունները 5. Ֆունկցիայի հետազոտումը ածանցյալի միջոցով:
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фихтенгольц Г. М. Основы математического анализа, т. I, 14-е изд., стер. , Санкт-Петербург, Издательство Лань, 2022г., 444с. 2. Демидович Б. П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу, 24-е изд., стер., Санкт-Петербург, Издательство "Лань", 2022 г. 624с. 3. Վ. Խ. Մուսյան Մաթեմատիկական անալիզ Մաս I, Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2018, 340 էջ 4. Берман Г. Н. Сборник задач по курсу математического анализа, 10-е изд., стер. Санкт-Петербург, Издательство Лань, 2022г., 492с. <p>Լրացուցիչ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фихтенгольц Г. М. Курс дифференциального и интегрального исчисления, т. I, II, III; 1969г. 2. Ильин В. А., Садовничий В. А., Сендов Бл. Х. Математический анализ, 1985г. 2. Кудрявцев Л. Д. Курс математического анализа, т. I, II; 1981г. <p>Էլեկտրոնային աղբյուրներ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://math.uchicago.edu/

